

Abonementna lista: --
 Celo leto . . . K 10.--
 Pol leta . . . 5.--
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.--
Zunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15.--
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vln.
 od 6 redne petstvarke: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust. --
„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravljalstvo: Maribor
 Heroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Bolgarska ofenziva pred Solunom.

Bolgari prodirajo na obeh krilih proti jugu. — Ruske čete poražene. — Odmor na ruskem bojišču. |
 Brusilov pripravlja novo ofenziyo? Na italijanskem bojišču nič posebnega. Italijani obstreljevali ba-
 ziliko v Poreču. Popuščanje angleško-francoske ofenzive na zahodu — P-čoln „Deutschland“ se vrnil. |
 Rumunija se še vedno ni odločila. — Viharno zasedanje ogrske državne zbornice.

Za bodočnost države.

Vsi in na vseh straneh govore, da po vojni mora priti v našo državo novo življenje, da se mora naša notranja politična organizacija postaviti na nove temelje. Menda še nikoli se ni kazalo tako soglasje med politiki, strankami in narodi te države, kakor se kaže sedaj v zatrjevanju, da v bodoče ne sme biti več tako, kakor je bilo v minulosti. V principu smo vsi edini; ali ob vprašanju: kakova bo izvedba, to novo bodoče življenje? so šla mnenja doslej zelo navskriž. To pa zato, ker misel na svojo korist poraja načrte in zahteve, ki bi hotele preko danih realnih razmer, preko resničnosti, ki so in ki — ostanejo. Ljudje bi hoteli, da naj bi njihova teorija, ki so si jo konstruirali v smislu svojih želja, zmagovala — nad naravo.

To smo videli v zadnjih časih posebno pri izvestnih nemških politikih. Prirojili so si svoje programe in jih razglasili svetu na ves glas. Po njihovem naj bi se naša država s svojim jezikovno in narodnostno mešanim prebivalstvom preobnavala tako, da bo v svoji notranji in zunanji politiki, v vsej svoji upravi, jezikovno uniformna. Seveda naj bi dobila tako uredbo, da bi bilo njim zagotovljeno prvo mesto na solnevi. Niti menijo se pa ne za to, da bi se morale — ako naj se ta njihov program uresniči — umakniti obstoječe naravne razmere. Resničnost naj bi se umaknila pred njihovo teorijo! Toda, lahko je govoriti, kako dobro bi bilo za državo, ako bi bila enotna, ako bi se predstavljala svetu kot celota, v kateri ni nobenih diferenciranj po narodnosti in jeziku. Resnica pa je ta, da je to nemogoče in neizvedljivo; in ker je tako, bi bilo — ako bi hoteli izsiliti tako preuredbo — pogubno za državno skupnost.

Je pač tako, da so razmere in dejstva vsikdar močnejša, nego pa tudi najkrepkejša volja ljudi. Sila ni nikjer dobra, najnevarnejša pa je pri urejanju življenja med narodi, ki jim je usojeno, da žive skupno, drug poleg drugega, v isti hiši. V naši državi žive razne narodnosti — vse nacionalno vzdramljene, s svojo kulturo, s svojim narodnim programom,

krepki organizmi s trdno, nepogljivo voljo za svoje življenje. Ob takih razmerah je misel na kako uniformiranje državnega življenja v jezikovnem pogledu — utopija, misel, ki se ne da uresničiti, tako, da mora že vsak tak poizkus izzvati pretresljaje in spore, ki bi na eni strani narodom ogrevali življenje, na drugi pa ovirali vsako koristno delo v njih samih in vsako sodelovanje med njimi v interesu skupnosti. Le sebičnež ali pa slep teoretik se more lotiti za takimi fikcijami, za cilji, ki se mu — kot ta morgana — sproti odmikajo in oddaljujejo.

Že mojster Goethe uči v svojem „Faustu“: *Grau, teurer Freund, ist alle Theorie — Und grün des Lebens goldner Baum*, Suhla, brezsočna, neplodna je vsaka teorija in zelena je le veja življenja, — resničnega življenja, ki klije in se razvija iz tal resničnosti, dejanskih razmer in narave. Po domače bi rekli: življenja ne moreš vklepati v spone svojih želja; ne moreš ga postavljati na to, kar bi ti hotel, ampak prilagodjati je moraš temu, kar — je! Da so izvestni razgreti Nemci prišli s tistimi svojimi programi v drugih, normalnih časih, naleteli bi bili na tak odpor, da bi sestaviteljem in zaplečnikom teh programov šumelo po ušesih. Le tistemu globokemu patriotizmu avstrijskih narodov, ki jim v sedanjih časih veleva, naj se tudi za obrambo svojih narodnih interesov omejuje za sedaj, se imajo oni krogi zahvaliti, da so se narodi v svojih glasilih napram tem programom omejili le na najrahlejši ali radi tega nič manje jasni: ne!

Tudi ta „ne“ — kot se zdi — ni ostal brez utisa na misleče in trezne moze v nemškem taboru in so začeli svariti one svoje soplemenjake: Ne, ne gre. Da so jim začeli govoriti: mi Nemci smo tisti, ki se moramo na novo orijentirati napram avstrijskemu problemu! — Tako smo čuli te dni iz stvarnega in premišljenega članka v „Karlsbader Tagblattu.“ Ne nasilno uniformiranje države v jezikovnem pogledu, ampak miren naroden sporazum je potreben tudi v interesu avstrijskih Nemcev samih — je bilo rečeno tam. Sporazum, ki bo omogočal mirno skupno delo, uspešno gospodarsko politiko, plodonosno delovanje

zakonodajnih zastopov. Ne raznarodovanja, marveč izdatne zaščite vseh narodnih manjšin trebamo, ker ta prinese pomirjenje, čut varnosti in s tem konsolidacijo države v notranjem, da bo mogla zadoščati velikim nalogam, ki je čakajo v bodočnosti. Ne v nasilju proti, marveč v prilagodjanju naravi bodi pravi avstrijski državni program!

Pa ne le v pogledu na bodočo notranjo preuredbo države so se tisti nemški krogi pokazali slepe utopiste, ki bi hoteli kar preko zakonov življenja — ampak tudi v njeni politiki na zunaj bi hoteli državi vsiliti smeri, ki se na praktičnem izvajanju morajo pokazati kot utopije! Zavezniki Nemčije smo kmalu že štiri desetletja. Vsi narodi države so sankcionirali to zavezništvo, ki so je sedaj slovesno posvedočili s svojo krvjo; vsi naglašajo svoje popolne soglasje z merodajnimi činitelji, ki hočejo to zavezništvo ohraniti tudi za bodoče čase — uverjeni, da se bodo pod to zaščito interesi monarhije najboljše razvijali! Ali zavezništvo ob popolni zagotovitvi suverenitete, neodvisnosti in samodoločbe naše monarhije! Oni nemški politiki pa so kar hoteli preko vseh ograj do popolnega stopljenja gospodarskega življenja. Zadrževali so zopet nekaj, kar ni možno in v kar monarhija ne more privoliti. Gospodarsko življenje ima svoje zakone, ki jih ne izpreminja ne prijateljstvo in ne zavezništvo. Tako jih je učil mož, ki naj bi bil ravno tistim ljudem avtoriteta: pokojni državni kancelar Bismarck. In faktično je tudi v časih zavezništva v gospodarski politiki Nemčije sledil včasih potem, ki niso soglašale z gospodarskimi interesi naše države.

Naj pojasnimo na malem navadnem izgledu. V kakem kraju je več trgovcev, ki žive med seboj v najintimnejšem osebnem prijateljstvu. Ali zaradi tega prijateljstva ne bo noben trgovec prosil odjemalcev, naj gredo k sosedu kupovat. Vsak trgovec si varuje svoj interes. In tudi države morajo biti taki trgovci.

V „Berliner Tageblattu“ smo čitali te dni članek, ki je razpravljal o važnosti prometa po Donavi nastopno pasažo:

„Zveza velikih vodnih cest Nemčije z Donavo

kor najnevarnejšega hudodelnika z modrim premislekom: „Bolje je, če molčim ves dan, ko da izgovorim eno besedo, ki me lahko pozneje bridko tepe.“

Če nam svetuje razum, naj ne govorimo slabo o višjih, nam zapoveduj srce, da naj ne govorimo slabo o nižjih, ki se braniti ne morejo. Če po kaki plemenitosti, hrepenimo po tej! Zdi se mi, da je med nami premalo finese, premalo gentlemanstva. Potrudimo se zanj. Ena prvih zahtev gentlemanstva nam pa mora biti: „Nikoli ne maram govoriti slabo o onih, ki se braniti ne morejo, ker so preniški in pre-slabi, in ne o odsotnih!“

Znamenje nizkega mišljenja, znak povsem neurejenega značaja je, ako ne moremo ohraniti skrivnosti, ki nam jih kdo zaupa. Visoko nas povzdigne, kdor izroči tajne svojega srca našemu srcu in naši molčečnosti. Reče nam s tem: „Glej, jaz sem se pre-slabil, da bi nosil to breme ali ta zaklad! A ti bodeš dovolj močan, da nosiš to težo, dovolj globoko je tvoje srce, da skriješ v njem ta zaklad.“ A če mi gremo in izblebetamo zaupano skrivnost, kaj storimo?! Ostudno izdajalstvo! Izdajalec pa je vreden le zasramovanja.

Najnižje in najgrše pa je, če človek govori o rečeh, ki jih ne razume. Če govori o velikem in težkem v življenju, recimo o bojih, o delu in trudu resnih in velikih mož, ali tudi o njih neuspehih — zakaj kjer je človek na delu, morajo biti večkrat tudi neuspehi — z brbljavim glasom bedaka. Če govori o visokem in globokem v svetu, o najvišjem in najglobljem, o večnih resnicah in večnih skrivnostih, kakor bi bile to zanj neznatne, brezpomembne igrače, abc življenja, ki jo je že davno premagal in položil

ISTEK.

Ksaver Meško:

Molk.

Nekoč je bral kralj Aleksander Veliki pismo, ki ga je v njem svarila mati Olimpija prečl preveliko zaupnostjo prijateljev in vojnih tovarišev in pred nemejeno radodarnostjo napram njim:

„Prav, če prijatelje odlikuješ in obdaruješ. A ti povzdiguješ s svojo radodarnostjo vse do kraljevske višine, jim omogočiš, da si pridobivajo množico prijateljev, a ti pri tem ostaneš samotni.“

Kar opazi kralj, da mu zre prijatelj Hefestion čez ramo in tudi bere pismo. Aleksander ne reče ničesar, le molče pritisne svoj pečatni prstan prijatelju na usta. Hotel mu je s tem reči:

„Usta so ti zapечатena. Molči!“

Ko bi tudi nam vsako jutro pritisnila mogočna roka pečatni prstan na usta:

„Molči!“

Ali ko bi nas opomnil in poučil vsako jutro, preden stopimo v sum življenja, skrbec, moder učitelj in obenem zvest prijatelj: „Če govoriš čez dan, govori malo! Govori premišljeno, da govoriš vedno modro!“

Zakaj to je resnica in to je naše gorje: „Z nimer ne škodujemo sebi in drugim toliko kakor z jezikom, z govorjenjem!“ In največ govori, navadno vsaj, mlad človek. Kakor iskre so njegove besede, iskre, ki upeljuje dostikrat njegovo srečo ali srečo

bližnjega, čestokrat srečo zelo dragih oseb. — To je gorje! In temu zlu se moramo ustavljati. Učite se boriti z njim že od mladih nog.

O čem govorimo najrajši? Ali ne o tem, kar ljubimo ali kar mrzimo, sovražimo? A o obojem govorimo napačno. Prvo povzdigujejo čez mero, drugo ponižujemo pod resnično vrednost.

To naj bo merilo naše moči nad jezikom in slabim našim nagnjenjem, in to naj bo cenilo naše duševne veličine: Da znamo modro molčati o onih, ki so nam dragi, in o onih, ki so nam zoprni, ki mislimo o njih, da so nam storili krivico.

Kaj govorimo tako mogočno o napakah drugih? Jih li nimamo sami dovolj? O teh govorimo, sami s seboj, te sodimo in obsojamo, te trebimo iz sreče!

Govoriti o napakah predstojnikov, kaka prazna stvar! Prazna in kočljiva. Seveda imajo napake tudi višji. Saj so ljudje, ne angeli in ne bogovi. Kjer pa je človek, so človeške slabosti. A mi nismo poklicani, da njih napake odstranjamo ali popravljamo. Torej tudi ne poklicani, da jih sodimo. Najmanj poklicani ali upravičeni, da se jim posmehujemo.

Kočljiva stvar je govoriti o napakah višjih. V dijaških letih mi je svetoval moder mož, duhovnik, ki mi je hotel dobro: „Ne govori nikoli čez predstojnike! Vedno se najde kdo, ki jim vsako besedo izda!“ Pa nisem povsem ubogal. Ker sem sam denunciacijo studil, sem sodil o drugih istotako. Pa sem se motil. Take zmote pa navadno niso na našo korist.

Da se očuvate občutne škode, zaprite posebno glede višjih nemirni jezik v karcer, zavarujte ga z močno ograjo! Že od Boga nam vsem dano, z zobmi, zaklenite ga s ključavnico ustnic in zvežite ga ka-

bi bila idealna, ako bi bila carinska zveza osrednjih vlasti v obsežju možnosti. V tem vprašanju pa se ne smemo udajati nikakim iluzijam. Poprej dovedeš reke do tega, da bodo tekle v nasprotni smeri, nego da bi v carinskih vprašanjih vse zadovoljil... Naj pot po Donavi postane vsem udeleženi narodom nova pot do blaginje in medsebojnega razumevanja!

To ne zveni za kako gospodarsko stopenje — marveč za razumevanje medsebojnih interesov. Tako uči ugleden list v nemški državi.

Ne skušajte torej podirati, kar je postavila narava! Zato mora bodoča notranja preuredba države računati z narodnostno strukturo poslednje, a na zunanaj ob dobrih političnih zvezah skrbno čuvati svoje gospodarske interese! A v to je potrebna svoboda samodoločbe!

Voditelji ogrske opozicije pri cesarju.

Dunaj, 22. avgusta.

V ponedeljek, dne 21. t. m., je cesar sprejel v posebni avdienci voditelje ogrskih opozicijskih strank — grofa Julija Andrassyja, grofa Alberta Apponyja in Štefana pl. Rakovszkega. Ob petih popoldne so se voditelji strank vrnili v Budimpešto. O tej avdienci poročajo iz Dunaja:

Appoyjeva in Rakovszkega avdiencia ste bili krajši kot pa Andrassyjeva. Po avdienci so se vsi trije sestali in so si poročali o poteku avdiencie. O pomenu in poteku avdiencie so bili zelo molčljivi. Prišli grofa Andrassyja, ki so popoldne bili pri njem, sporočajo, da so zaupniki podali dopolnilna pojasnila svojih pred kratkim kroni pojasnjenih nazorov. A dočim so se ob prvi priliki dotaknili splošno le aktualnih vprašanj in le posebej želja Ogrske, so voditelji opozicije imeli sedaj priliko, da so se dotaknili še nekaterih vprašanj, ki so odblej postala aktualnejša.

Vladar je poročila opozicijskih zaupnikov sprejel z vidnim zanimanjem. Samoobsebi umevno ta poročila niso bila take naravi, da bi se mogla pričakovati kaka odločitev krone. Andrassyjevo stališče v poliskem vprašanju je znano. Na tem stališču stojita tudi Apponyi in Rakovszkyi. Opozicijski zaupniki pa imajo za vodstvo zunanje politike nekatere želje in pobude, ki se morda ne strinjajo s stališčem ogrske vlade in večinske stranke, in v tem je očitno glavni vzrok ponovnih avdiencie. Samoobsebi umevno se te želje ne morejo za sedaj sporočiti javnosti, toda voditelji opozicije imajo namen, da pojasnijo celo stvar ogrskim političnim strankam, in po sedajni avdienci imajo namen, da svoje želje in nasvete o zunanji politiki razložijo v posameznih vprašanjih v ogrski državni zbornici. Mogoče je, da se to zgodi že jutri ali pojutrišnjem. Samoobsebi je umevno, da ne gre za glavna vprašanja zunanje politike, temveč za neke posameznosti, ki naj bi se upoštevale v okvirju sedanje zveze in kurza zunanje politike, ki ga odobravajo vse stranke. Od poteka razprave v parlamentu naj bi bilo odvisno, ali in kako bodo še dalje delovali zaupniki opozicije.

Grof Apponyi se je o avdienci tako-le izrazil napram dunajskemu poročevalcu lista „Az Est“: „Današnja naša avdiencia je izhajala iz narave na-

med nepotrebno staro šaro. Kogar sušite govoriti tako, tega se varujte! Zakaj norec življenja je. Norci pa so nevarni.

Ne bodite blebetavei! Saj jih je tako že veliko preveč pri nas. Zde se samim sebi duhoviteži, pa so plitveži. Mnogim se zdi, da vse občuduje njih duhovitost, da torej morajo govoriti. Pa so navadno samo le vsem nadležni. Morda zanima njih besedičenje — prazne duše, drugih ne more. Res duhovit in obenem resnično omikan mož bo previdno varčeval s svojo duhovitostjo. Zakaj najduhovitejši bi svoje zaklade z vednim govorenjem kmalu izrabili. Pa bi ostale le smeti.

Neprijetni so šestokrat v družbi taki ljudje, a sami tega ne čutijo.

Peljal sem se pred leti obiskat starega blagega duhovnika, ki sem mu bil več let sosed. Na poti se mi pridruži znan mlad gospod. „Kam? — H g. N. N. se peljete? Pa se popeljem z vami.“ — „Prosim.“ — Peljal se je. Bil je učen mož, doktor. Zato je pač znal mnogokaj povedati. Nekaj ur smo sedeli skupaj. Govoril je venomer moj učeni spremljevalec. Ali vedno učeno in modro, ne vem več. A to vem: Mi dva z nekdanjim sosedom nisva vobče prišla do kakega resnejšega pogovora, najinega pogovora.

Kdo vam bolj imponira, mladi prijatelji, ta gospod ali veliki rajni kardinal Rampolla, ki so mu še belo nemški listi — in ti niso bili njegovi prijatelji — v nekrologih ob nenadni smrti med drugimi venci občudovanja in proslave položili na oder in na krsto

še misije. Ni treba misliti na kako senzacijo. Kar smo hoteli, je bilo le, da smo svoje stališče, kot smo smatrali za potrebno, pojasnili vladi in vladarju. V bodoče pridemo v ta namen večkrat na Dunaj. Ker se strinjajo naši nazori v zunanjih vprašanjih, bo marsikaterikrat zahtevalo, da pride samo eden od nas treh k vladarju in mu pojasni naše mnenje. Apponyi je pripomnil k dejstvu, da opozicijski zaupniki niso bili pritegnjeni k posvetovanjem z Bethmann-Hollwegom, da je bil Andrassy dva dni pred prihodom kancelarja Bethmann-Hollwega v Berlinu in je mogel tam pojasniti svoje stališče v nujnih vprašanjih, v ostalem se pa ne spotikamo ob formalnostih. Zaradi formalnosti si ne bomo trli glave, če gre za usodo dežele. Saj vendar nismo sprejeli svoje misije, da bi 46 ur prej izvedeli novosti, kot pa široko občinstvo, temveč da sporočamo svoje mnenje odločilnim činiteljem, preden se ustvari gotova stvar. Pridržali smo si tudi pravico, da se pobavimo s to stvarjo v parlamentu.“

V ugankah govorijo...

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Opozicija zahteva sklicanje delegacij.

Ogrsko-hrvatski državni zbor je dne 22. avgusta zopet pričel zborovati. Ta dan je opozicija vložila 14 interpelacij, ki se nanašajo na politični in vojaški položaj. V seji dne 23. avgusta se je v zbornici razvila velezanimiva in značilna razprava, o kateri poročamo v izveščku.

Grof Apponyi odloži mesto zaupnika.

Prvi je dobil besedo poslanec grof Apponyi, ki je povdarjal, da zaupniki opozicije, ki so bili dne 21. t. m. sprejeti od kralja v avdienci, ne morejo več ohraniti tajnosti glede zaupanih jim zadev. Misija opozicijskih zaupnikov služi v pomirjenje onega dela javnega mnenja, ki nima zaupanja do vlade. Ker pa se nas je glede odločitve važnih vprašanj postavilo že pred izvršena dejstva, nam je nemogoče, da bi našo misijo še nadalje ohranili. Izjavljam pa, da se nespodzumljenja ne tičejo našega zaveznika — Nemčije. Tudi glede tega ni nobenega nesporazumljenja, da tako dolgo ne more biti o miru govora, dokler se sovražni program, naš popolnoma uničiti, ne bo ponesrečil. Izkazalo pa se je, da je razlika mnenj, ki nas ločijo od vodstva naše zunanje politike, zelo velika. Nadaljni povod za svoje postopanje pa je ta, da opozicija svojega pasivnega zadržanja ne more več nadaljevati. (Pritrjevanje.) Dolžnost opozicije je, da poostri svojo kontrolo nad našo zunanjo politiko. Brezdvomno je, da so se zgodili veliki pogoški in dognati se mora, kdo nosi odgovornost za nje. V naši zunanji politiki se mora izvrševati kontrola. Grof Apponyi je nato povdarjal, da nazodhnen zakon določa, da mora tudi v Avstriji obstojati popolno ustavno življenje.

Grof Andrassy zahteva takojšnje sklicanje delegacij.

Grof Julij Andrassy je izjavil, da tudi on ne more več nadaljevati svoje zaupniške misije, ker se napram zaupnikom opozicije ne nastopa s tisto odkritosrčnostjo, ki se jo je pričakovalo. Zaupnikom se tudi ni dalo na razpolago dat in gradiva, ki bi bilo

tudi krasen lovorov venec z napisom in priznanjem: „Der große Schweiger!“ Kako nam je ta častni naslov zgrabil srce! Tem bolj, ker vemo, kaj da je ta izredni mož že takorekoko držal v roki, a je izgubil. Pa je vedel to bridko tragiko življenja molče nositi. Recimo, da bi ga listi nazvali: „Der große Schwätzer!“ kakšen bi stal pred nami, ki nam je zdaj, ožarjen z zarjo večnosti, skoro tako visok in svetel, kakor sam veliki njegov gospod, Leon XIII.! — Der große Schweiger!

Spomnim vas moža, ki ga poznamo vsaj toliko kakor kateregakoli vladarja v zgodovini. Pa ne vemo o njem ne ene besede, ki jo je kdaj govoril. Sv. Jožef, krušni oče Gospodov, je ta veliki mož. „Bil je pravičen mož“, pravi o njem knjiga božja. Pravičen najbrž posebno tudi zaradi tega, ker je znal molčati. „Molčeči svetnik!“

S premislekom in namenoma vam nisem navedel zlatih rekov sv. pisma o govorjenju in molku. A k sklepu bi navedel eno mesto iz Skrivnega razodetja (22, 13), besedo Gospodovo: „Jaz sem alfa in omega...“

Če je Gospod A in O, je vsa abeceda. Abeceda pa tvori ogrščje naše govornice. Ali se vam ne zdi, da bi morala biti potemtakem vsa — sam Kristus, njegov duh, njegova volja?

A tudi to vemo: V velikih in največjih trenutkih svojega življenja in vse zgodovine je govoril Jezus zelo malo, je — molče trpel!

Zapustil nam je zgled...

potrebno, da bi imeli jasno sliko o položaju. Vlada je nadalje ob začetku vojske zakrivila zgodovinski pogrešek, da ni ministrstvo primerno reorganizirala in ni opozicije vpoklicala v ministrstvo. Opozicija je pozneje sama sprožila misel koalicijske vlade. Ministrski predsednik grof Tisza je to misel sicer simpatično sprejel, a je stavil pogoj, da bi se vodstvo koalicijskega ministrstva prepustilo njemu. Ta zahteva je načrt o sestavi koalicijskega ministrstva že v kali zadušila. Ker se je sedaj tudi akcija zaupnikov ponesrečila, je treba, da se uvede javna parlamentarna kontrola naše zunanje politike. Nujna potreba je, da so krogi, ki so vodili dosedaj našo zunanjo politiko brez kontrole, v stalni zvezi z zastopniki naroda. Radi tega stavi predlog, da se skliče delegacija. Andrassy se ne boji, da bi bili v slučaju sestanka Avstrije v Ogravo ogroženi visoki cilji, za katere se borijo sinovi obeh (?) narodov. Delegacije so edini ustavnopravni činitelj, ki bi lahko izvrševal kontrolo nad našo zunanjo politiko. Ne samo na Ogrskem, ampak tudi v Avstriji, koder se istotako povdarja potreba sklicanja delegacij, bi ustavna ingerenca reševala vprašanja, ki se tičejo nje obstoja in bodočnosti. Končno je Andrassy povdarjal, da je opozicija s celim narodom v tem edina, da se mora sedanji boj za narodne eksistenčne interese izvojevati do konca. (Na Ogrskem in v Avstriji je vendar več narodov. A Andrassy misli samo Nemce in Madžare, Madžare in Nemce.)

Rakovsky zahteva korenito spremembo zunanje politike.

Poslanec Rakovsky tudi zahteva sklicanje delegacij in napada vodstvo naše zunanje politike in je trdil, da se tudi ogrskega ministrskega predsednika dovolj ne informira. Ministrski predsednik naj pokaže, da je navdahnjen s čutilom skupnega delovanja in da bo deloval na to, da se skliče delegacija. Zunanja politika se mora temeljito spremeniti, biti mora smotrena, odločna in samozavestna. (Živahno pritrdjevanje.)

Tisza odgovarja.

Grof Tisza obžaluje, da zaupniki opozicije niso več pripravljeni, da bi informacije o vprašanjih zunanje politike dobivali na način, kot se je to zgodilo v zadnjem tednu. Gospodje opozicijski zaupniki so v marsikaterem oziru krivo poučeni. Poslanec Andrassy je n. pr. opozoril na politično akcijo pred izbruhom italijanske vojske. Omenjam, da bi bila vojska z Italijo, ako mi ne bi v zadnji fazi pogajanj z Italijo svoje samozvesti postavili na nekako poniževalno stališče — (ponujani odtis ozemlja?) — in če ne bi napram Italiji kazali skrajne odjenljivosti, izbruhnila pred našo zmago pri Gorlicah. V to ponižanje pa smo pristali radi tega, da smo si pridobili tednov, dni in ur in smo tako italijansko vojno napoved zavlekli tako dolgo, dokler nismo imeli pripravljenih dovolj moči. (Živahno pritrdjevanje na desnici.)

Poslanci opozicije pravijo, da je italijansko vprašanje stvar delegacij. Povem vam pa, da v sedajnem času delegacije v tej zadevi ne morejo nič storiti, kajti tudi v delegacijskih pododsekih se glede tega vprašanja ne more iti čez meje, ki bi glede pretresovanja tega vprašanja bile potrebne.

Kar se tiče sklicanja delegacij, ni na ogrski strani nobene zapreke. Da se ne skliče delegacij, so krive razmere v Avstriji, namreč odgoditev avstrijskega parlamenta.

(Poslanec Szmereczanyi zakliče: „Stürgkha se mora strmoglaviti!“) Ako se delegacij ne more sklicati, pa izvršuje ogrsko-hrvatski državni zbor funkcije delegacij. (Medklici na skrajni levisi: „Burian naj pride sem!“)

Grof Tisza je povdarjal nadalje: Kdor pazno zasleduje avstrijske ustavne razmere, mi mora priznati, da ustavnopravni mehanizem v Avstriji ne trpi samo pod sedanjo vlado, ampak že davno poprej in sicer že pred vojsko. To razmerje se je z izbruhom vojske še poslabšalo. Vsi se pritožujemo čez ta položaj. Vsak Oger si želi, da bi na čelu javnega življenja v Avstriji stal parlament, ki bi bil močan in delazmožen. Krivično pa se mi zdi, ako se za tako kronično bolezen dela odgovorno avstrijsko vlado ali tistega državnika, ki je slučajno sedaj na čelu avstrijske vlade.

Protestiram proti obdolžitvi, da naša zunanja politika ni odkritosrčna. Take obdolžitve sedaj niso opravičene. Sicer pa sem mnenja, da je sedaj popolnoma nemogoče si napraviti sodbo o tej politiki. Nihče se ne bo bolj veselil kot jaz, ako bo enkrat prišel čas, ko bom lahko odkrito vse obrazložil, kaj sta ogrska vlada in zunanji minister v sredi dogodkov te svetovne vojske storila ali opustila. Tedaj si boste še le lahko napravili pravo sodbo o tem.

Andrassy graja, da se z Italijo ni ohranil mir.

Grof Julij Andrassy pravi: Moja kritika glede Italije je temeljila na sledečem: Našo politiko napram Italiji sem grajal za to, ker ni bila v stanju, da bi ohranila mir, a se je kljub temu ponižala. To je bila moja obdolžitev in na to mi ministrski predsednik niti ni odgovoril.

Tisza o izbruhu vojske z Italijo.

Grof Tisza je na to izjavo poslanca Andrassyja povdarjal, da je danes vsakdo na jasnem, da je bilo nemogoče ohraniti mir. In če bi bili mi korake prizanesljivosti opustili, bi bila Italija začela prej napadati in sicer v dobi, ko bi bili mi teh napadov še ne mogli odbijati. (Klici: Tako je! Vpitje na levi Gibanje na desnici.)

Seja se je nato za 5 minut prekinila. Nato se je seja nadaljevala in ob 2. uri popoldne zopet prekinila.

Rusko bojišče.

Na ruski fronti je nastopil odmor. Skoro na celi črti vlada mir. Vojaški strokovnjaki so si edini v tem, da je to mir pred novim velikim viharjem. Ruska in francoska poročila pravijo soglasno, da se pripravljata na galiških bojiščih velika odločilna bitka, ki jo imenuje list „Matin“ odločilno bitko za ceste v Lvov. Ruske armade v Galiciji dobivajo nova ojačenja in se pripravljajo na nova podjetja. Francoski strokovnjaki sodijo, da bo za časa novih velikih bojev v Galiciji Kaledinova armada v Voliniji mirovala in tvorila nekako rezervo za čete generalov Lešičkega in Ščerbaševa. Posebno važnost polaga četverosporazumovo časopisje tudi na imenovanje generala Ruskega za vrhovnega poveljnika severne fronte. General Ruski je znan kot brezobziren strateg — ali se bo sedaj tudi on zagnal proti nemški fronti, je vprašanje, na katero ne ve nikdo odgovoriti. Naši vojni poročevalci pripisujejo tudi bojem v Karpatih poseben pomen. Rusi pritiskajo v Karpatih, zlasti pri Jablonici, vedno močnejše. Ne gre jim pa toliko za prehod čez to gorovje, temveč predvsem hočejo oprostiti svoje gališko levo krilo od pritiska naših čet, ki jim stoje v Karpatih v boku ter si tako omogočiti lažje operiranje. Tudi naši vojni poročevalci napovedujejo novo fazo velike borbe na severovzhodu.

General Brusilov baje pripravlja novo odločilno ofenzivo proti nam in zbira čete iz cele Rusije.

Ruska križarka se potopila.

Pri Vladivostoku v Vzhodni Aziji se je dne 22. avgusta t. l. potopila velika ruska križarka „Peresviet.“ Poveljnik križarke se je samega sebe usmrtil.

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti mir. Italijani poskušajo svojo srečo na Tirolskem, v Fleimski in Travignolo dolini, Fasanskih alpah in z napadi na našo fronto Coltarondo—Cima di Cece (severovzhodno od Suganske doline), seveda brez uspeha.

Viktor Emanuel v Gorici.

Kakor poroča „Secolo“, je prišel dne 20. t. m. laški kralj z avtomobilom v Gorico, kjer ga je sprejel vojaški komisar major Lestili v goriškem starem rotovžu.

Izpraznjeni goriški kraji.

Ker prihajajo v svet tozadevno razne vesti, izjavljamo, da so bile evakuirane, oziroma se evakuirajo — ako izvezamemo Kras — sledeče občine: Solkan, Krönberg, Ravnica, Trnovo, Osek, Ozeljan, Vrtolba, Šempas, Miren, Vogersko, Balje, Renče, Prvačina, Dornberg.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljujejo hudi boji na ozemlju reke Somme, kakor tudi na desnem bregu reke Moze. Na ostalih delih bojne črte živahno artilerijsko delovanje. Posebno hudi so bili francoski napadi južno od utrdbe Thiaumont. Londonsko časopisje zatrjuje, da se pripravljajo angleško-francoske armade na nov velik naval na nemške postojanke. Angleži so spravili na francosko bojišče 150.000 mož svežih kanadskih čet.

Popuščanje angleško-francoske ofenzive.

Clemenceau piše o popuščanju bojev ob reki Somme: Briandovo ministrstvo je v državni zbornici slovesno obljubilo zmago Francoske za začetek, a

načdalje pa do srede meseca septembra. Ministrstvu ostajajo sedaj še štirje tedni, da izpolni obljubo in vrže sovražnika čez Ren.

Velik vojni svet.

Kakor se poroča iz Rotterdama, je francoski general Pau došel iz Rusije v Le Havre, odkoder je nemudoma odpotoval v Pariz, kjer se udeleži velikega četverozveznega vojnega sveta, ki se bo vršil prihodnji četrtek.

Pred Solunom.

Bolgarske in naše čete so že na obeh krilih prodrle čez 60 km daleč na grško ozemlje, v središču pa se vrše večinoma artilerijski boji. Italija je poslala četverosporazumu na pomoč 20.000 mož.

Dogodki na macedonskem bojišču.

Dne 20. avgusta: Bolgarska ofenziva napreduje. Na svojem levem krilu so osvojile združene čete, ki operirajo pod vrhovnim poveljstvom generalfeldmaršala Mackensena, vse sovražne pozicije na levem bregu Strume ter imajo sedaj črto Butkovo jezero—Tahinos trdno v svojih rokah. Južno in vzhodno od Florine so zavzete Nidža—Planina in vas Gorničevo, kjer so se morali Srbi umakniti. Pri Dojranu živahni artilerijski boji. Dosežaj je ugotovljeno, da se bori v prostoru pri Florini tri srbske divizije: drinska, donavska in vardarska. Bolgarska ofenziva je Sarraillu pošteno zmešala karte. Četverosporazumove čete so se baš pripravljale za „pohod proti Sofiji“, kakor so bombastično naznanjali francoski listi, ko so udarili Bolgari ter jim vzeli inicijativo iz rok. Sedaj se nahaja Sarraillova armada v defenzivi in pokazati se bo moralo kmalu, ali je res dovolj silna, da prične z energičnimi protiakcijami. Vsekakor je računati, da se bodo sedaj odigravali na Balkanu zopet veliki in velepomembni boji.

Dne 21. avgusta: Znatna bolgarska ofenziva na macedonski fronti je v polnem teku. Pokazalo se je namreč, da se sovražnik elanu in eneržiji združenih čet ne more vspešno upirati in zato si bodo bolgarska krčila izvojevala čim najbolj ugodno fronto ter tako po možnosti zadržala, če ne onemogočila Sarraillovo ofenzivo. Na macedonski fronti se vršijo boji v dveh ločenih odsekih: prostor pri Florini, na skrajnem levem (srbskem) krilu Sarraillove armade, in prostor pri Demirhisarju in Seresu, onkraj reke Strume. V prostoru pri Florini so zavzele združene čete vasi Biklište in Breznico, južno jezera Prespa, višino Vič (2065 m) 17 km južno Florine, nadalje gorski hrbet Male Reke, vzhodno od tam ter vasi Ekšiš in Banico in srbske postojanke na višini Malka Nidža, severno železnice iz Florine v Ostrovo. V prostoru pri Demirhisarju in Seresu so se pomaknile bolgarske čete do same reke ter so vrgle francoske čete čez Strumo in zasedle črto med jezeroma Butkovo in Tahinos, ki je le še 60 km oddaljena od Soluna. Ker so Sarraillove solunske utrdbe zgrajene v jako obširnem polkrogu, je smatrati, da so Bolgari oddaljeni od sprednjih solunskih utrdbe le še dan hoda.

Dne 22. avgusta: Bolgari so izčistili višine zahodno od jezera Ostrovo (vzhodno od Florine) ter so vrgli Srbe in Francoze daleč nazaj. V dolini reke Strume je bil sovražnik popolnoma potolčen. Na ozemlju vasi Jenikej, Nevolen in Topolovo leži na stotine sovražnih mrljev. Desno bolgarsko krilo (pri Florini) prodira dalje proti jugu.

Dne 23. avgusta. Na zahodnem krilu, t. j. v prostoru pri Florini, so Bolgari in naši zasedli mesto Kastoria, ki leži 35 km južno od Florine. Na polovico pota med Florino in Vodeno so naši natepli Srbe na višinah zahodno od jezera Ostrovo. Na vzhodnem krilu imajo Bolgari celo železniško črto Demirhisar—Seres—Augusta—Drama—Buk—Okčila, močno v svojih rokah. V središču se vršijo boji južno zahodno od jezera Dojran.

Srbi pred Solunom — „Kanonenfutter.“

General Sarraill je poslal srbske čete, ki se že nahajajo pred Solunom, v prvo bojno vrsto proti Bolgarom, ne da bi jih bil z drugimi četami zadostno podpiral, vsled česar so bile srbske izgube naravnost strahovite. V Švici živeči ugledni Srbi so vsled tega postopanja zelo ogorčeni ter nameravajo sklicati v Švici shod, na katerem bodo ožigosali Sarraillovo postopanje, češ, ravno Srbi so doprinesli za skupno četverosporazumovo stvar največ žrtv in samo pravično bi bilo, da bi se jim sedaj kolikor le moglo prizanašalo in bi se jih ne vporabljalo kot „Kanonenfutter.“

Bolgarska ofenziva in Grška.

Oficijozni bolgarski „Echo de Bulgarie“ objavlja članek, v katerem dokazuje, da je sedajna nemško-bolgarska ofenziva akt silobrana. Bolgarske in nemške čete ne prihajajo na Grško kot sovražnice, njihovi vspehi proti četam entente so marveč tudi v interesu Grške. Grška vlada bo po bolgarskih zmagah lahko bolj neodvisno postopala. Zato smejo Bol-

gari upati, da se bo njihovo postopanje pravilno presegalo in da operacije njihovih čet ne bodo povzročile nikakih drugih zapletljivost. Vodilna misel bolgarske vlade je varovati interese sosedne države. — Brezdvomno bodo četverozveza in Venizelos kričali in plašili grški narod z bolgarskim strašilom, toda pričani smo, da bo diplomatski trud sovražnikov v Atenah ravno tako brezuspešen, kakor njihovi vojaški napori ob Strumi, ob Vardarju in Ostrovem jezeru.

Rumunija.

Položaj v Rumuniji je še vedno nejasen. Bratišanu se pogaja s četverosporazumovimi zastopniki. A glavno vprašanje je, ali bo Rumunija dovolila prosti prehod ruskih čet. Če se to zgodi, je vojska z Rumunijo neizogibna.

Rumunska na razpotju.

„Information“ piše: Neдавно se je razširila po časopisju sicer ne oficijelno potrjena, nikakor pa ne neverjetna vest, da je Rusija povprašala pri rumunski vladi, kako bi se Rumunska vedla v slučaju prehoda ruske vojske preko teritorija Rumunske proti monarhiji, namreč proti Sedmograški.

Tako vprašanje vsebuje gotovo povsem nedopustno zahtevo za nevtralnost Rumunske, ali izkušnje te vojne nas uče, da se vlasti entente ne plašijo nobenega ponižavanja in nasilstva na škodo nevtralne države, za kar nam najnovejši dogodki z Grško dajejo nešteti kričeji dejstev v ilustracijo.

Ono vprašanje pomenja praktično nevarno past za malo kraljestvo — žal, ne povsem nedostopno za ruske zahteve. Da ima Rusija prehod preko Rumunije od začetka vojske res pred očmi, dokazuje razmeščenje posebne ruske armade v Dobrudži na meji Rumunske, kjer jo — dasi je Rusija opetovano nujno potrebovala ojačenj na drugih bojiščih fronte — puščajo na označenem ozemlju kot grožnja ne le proti vzhodni meji monarhije, ampak tudi za slučaj ofenzive Bolgarske, naperjene proti severu in ne v zadnji vrsti kot svarilo za Rumunsko.

Ruski načrt je zasnovan z veliko zvitostjo, toda je prozoren dovolj, da ga morejo izpregledati vsi razsodni krogi Rumunske, ki odklanjajo vsaj direktno priključenje k ententi.

Ako bi Rumunska tolerirala pa bodi le prehod Rusov proti Avstro-Ogrski, bi bila s tem najprej pridobljena velikanska strateška korist za Rusijo, — potem pa bi bilo pričakovati silnega pospeševanja rusofilskih stremeljenj v Rumunski, čemur bi morda že kmalu sledilo efektivno priključenje, militarna kooperacija z Rusijo proti monarhiji.

Ne smemo vendar pozabljati, da bi prehod ruske armade spričo neznatnih militarnih priprav Rumunske, ki je odredila dalekosežno demobilizacijo in je bila v svojem oboroževanju ovirana po Rusiji, pomenjal okupacijo kraljestva, ki bi bilo potem obnemoglo izročeno samovolji Rusov.

Dovolitev prehoda Rusov pa bi bila tudi v slučaju, da bi Rumunska vzlic takemu nasilju nepremično vstrajala v nevtralnosti, še vedno dragocena pridobitev za Rusijo in entento.

Končno pa je računati z možno eventualnostjo, da v Rumunski še v zadnji uri zmaga struja, ki se nagiblje k centralnim vlastim in da se Rumunija odkrito pridruži tema poslednjima; v tem slučaju pa bi najvišja strateška potreba zahtevala takojšnjih protiodredb proti nameravanemu prehodu.

Že pasivna politika Rumunske, ki bi hotela še odlašati, pomenja pospeševanje ruskih načrtov in iz tega razloga bi bilo odločilne važnosti, ako bi centralnim vlastim prijazni krogi na Rumunskem z vso eneržijo pripomogli svojim namenom do zmage! Nadaljevanje s pasivnostjo napram vedno naraščajoči sili rusofilskih rovarskih poizkusov je skrajno nevarno za bodočnost kraljestva in za rumunski narod.

Rumunsko svarilo. — Za Carigrad se gre.

Važen in simptomatičen prispevek za današnje vrvenje in motanje na Rumunskem podaja — kakor nam sporoča korespondenčni biro — list „Steagul“ s svojimi izjavami, s katerimi svari Rumunsko, naj se ne uda ruskemu pritisku in naj se ne da zavesti v vojno na strani četverosporazuma.

Piše: „V interesu Rusije utegne biti, da pogazi Bolgarsko, da dobi svojo hodo pot v Carigrad. Kaj pa more to koristiti Rumunski, ko rumunske zahteve leže v Karpatih? To ni možno, da bi hkratu vodili vojno proti Bolgarski in si izvojevali Sedmograško. Rumunski prijatelji Rusov uvidevajo to ter naglašajo, da Rumunska nastopi proti Bolgarom in potem da dobi — Sedmograško kot plačilo iz rok četverosporazuma. A pozabljajo pa pri tem, da bo četverosporazum — tudi če bi bil zmagovalen — mogel podarjati le tista ozemlja, ki so jih njegove armade prisvojile. Zadnja provinca pa, ki si jo bo skušal priboriti, je gotovo Sedmograška. Ta bo pa tudi na mirovnih pogajanjih v rokah današnjih posestnikov, ki je ne bodo hoteli izročiti. Malo nade je, da bi četverosporazum, ki bo

imel dovolj skrbi za se, hotel vojevati novo vojno, da bi Rumunski prišla do Sedmograške. Vojna proti Bolgarski bi bila torej blaznost in naroden zločin — pri čemur je še pripomniti, da bi v ljudstvu ne bi bilo navdušenja zanj.

Vpoklici.

Iz Aten se poroča, da so bili rumunski častniki in vojniki, ki so bili na dopustu, zopet vpoklicani v vojaško službo, da je vlada rekvirirala železniški material vseh železniških prog in militarizirala vse osebe teh prog.

Turška bojišča.

Turško prodiranje v Perziji in na Kavkazu.

Pariški list „Journal“ je dobil iz Tiflisa na Kavkazu poročilo, da so Turki že prekoračili črto severno od Bitlisa in Musha. Turška ofenziva se že razteza na celo kavkaško fronto.

P-čoln „Deutschland“ se vrnil.

Nemški trgovski podmorski čoln „Deutschland“, ki je dne 23. junija t. l. odplul iz nemškega pristanišča Bremen v ameriško pristanišče Baltimore, kjer je naložil kavčuka in niklja, se je dne 22. avgusta zopet vrnil popolnoma nepoškodovan v pristanišče Bremen.

Politične vesti.

Skupne ministrske konference. Pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado so se dne 21. avgusta vršila ves dan. Ministrski predsednik grof Stürgkh in člani avstrijske vlade so se ponoči vrli na Dunaj, kjer se pogajanja nadaljujejo.

Avstrijska poslanska zbornica, ki ne zboruje odkar se je vnela vojna, je v tem času izgubila 35 članov in sicer 7 nemških nacionalcev, 5 nemških krščanskih socialcev, 2 nemška socialna demokrat, 3 Poljake, 2 Jugoslovane, 11 Čehov, 2 Maľorusa in 1 Italijana. Umrlo jih je 22, med njimi slovenska poslanca Mandić in Povše, eden, dr. Pollauf, je padel na bojišču, dva sta odložila mandate, izgubili so mandate, češki poslanci Buřival, Choc, dr. Kramar, dr. Rašin, Netolický in Vojna, maloruska poslanca Kurilović in dr. Markov ter koroški slovenski poslanec Grafenauer. Obešen je bil italijanski poslanec dr. Battisti.

Ustavljen češki list. V Pardubicah izhajajoči list „Osveta Lidu“ je oblastveno ustavljen.

Peto nemško vojno posojilo bo razpisano tekom meseca septembra.

Novi mehiški poslanik na Dunaju. Cesar je dne 21. avgusta opolne sprejel v Schönbrunnu v posebni adjenci novoimenovanega poslanca zedinjenih držav Mehikanskih, Zubara Cabmany. Diplommat je vladarju izročil svoja poverljiva pisma.

Liebknichtu kaznen zvišana. Kakor smo že svoj čas poročali, je bil nemški socialdemokratski državni poslanec Liebknicht od berlinskega vojaškega sodišča obsojen na 1 leto in 6 mesecev težke ječe. To kazni je pa sedaj višje sodišče zvišalo na 4 leta 1 mesec težke ječe in na izgubo državljskih pravic za dobo 6 let. Zoper odmero kazni ima pravico do priziva.

Tedenske novice

Duhovniške vesti. Novoimenovani g. kanonik Alojzij Arzenski bo ustoličen dne 1. septembra. — Za dekana dekanije Maribor desni breg je imenovan č. g. Anton Stergar, župnik pri Sv. Magdalen v Mariboru. — Za provizorja v Vuzenici je imenovan č. g. Konrad Šesko, kaplan pri Sv. Juriju v Hočah. — Za špirituala na kn. šk. mariborskem bogoslovju je imenovan č. g. dr. Maks Vraber, vikar v Celju. Za vikarja v Celju je imenovan č. g. Martin Jurhar, dosedaj vikar pri Sv. Juriju v Konjicah. Za vikarja v Konjicah je imenovan č. g. Jernej Podpečan, dosedaj kapelan istotam. Novomašnik č. g. Jožef Mirt je nastavljen kot kapelan v Konjicah. — V začasni pokoj je stopil č. g. Venclj Jastrobni pri St. Florijanu v Dolcu, prej vojni kurat. V Hoče pride č. g. Franc Paulič, dosedaj kaplan v Laki, v Loko pa Ivan Slavič iz Voj-

nika, na njegovo mesto je imenovan T. Lendovšek, kaplan pri St. Martinu na Pohorju.

Iz kapucinskega reda. V kapucinskem samostanu v Celju je bila dne 22. t. m. volitev provincijala štajersko-ilirske kapucinske provincije. Izvoljen je bil za provincijala preč. p. Donat Zupančič. Kot definitorji pa so izvoljeni: p. Albert Mösselberger, p. Lin Prah, p. Lambert Lannzuner, p. Sigismund Wagner.

Katoliška služba božja v Belgradu se vrši sedaj na dveh krajih. V kapeli v konaku je vsak dan ob 8. uri zjutraj sv. maša za vojaštvo, prost pristop ima tudi civilno prebivalstvo. V okrajni cerkvi v ulici Poslanicka je ob 8. uri sv. maša za šolsko mladino, ob 10. uri za nemške prebivalce in ob 5. uri popoldne večerni blagoslov.

Nadžkof Szepticky težko zbolel. Lvovski nadškof grof Szepticky, katerega so Rusi spravili iz Lvova v Kursk v Rusijo, je nevarno zbolel. Na tančnejši podatki niso znani.

Nov vojaški poveljnik v Gradcu. Vojaški poveljnik v Gradcu general Matanovič je iz zdravstvenih ozirav odstopil. Na njegovo mesto je imenovan general Martiny. Novi c. m. kr. vojaški poveljnik v Gradcu, general pehote Hugon Martiny, je kranjski rojak. Rojen je dne 13. februarja 1860 v Kranju kot sin tamkajšnjega davčnega uradnika. Kot absolvent Terezijanske vojaške akademije, je postal poročnik pri slavnem zagrebškem pešpolku št. 53 ter je bil radi svojih izrednih sposobnosti kmalu trajno prideljen generalnemu štabu. Leta 1902 je postal pokovnik, leta 1909 generalmajor, leta 1912 feldmarsallajtnant. Med vojno ga je cesar imenoval za generala pehote.

Imenovanja. Dr. Stanko Majcen, prideljen politični upravi v Srbiji, je imenovan za nadporočnika. Dr. Alojzij Juvan, bivši koncipijent pri dr. Leskovarju v Mariboru, je imenovan za nadporočnika pri bosansko-hercegovskem pešpolku. Poročnikom v rezervi je imenovan dr. Šandor Hrašovec, odvetniški koncipijent v Celju.

Iz učiteljske službe. Na štirirazredni dekliški šoli v Pobrežju pri Mariboru (1. plačilni razred) sta razpisani dve mesti učiteljic; prošnje je vložiti do 15. septembra 1916.

General Sarkotič in starček. General pl. Sarkotič, poglavar Bosne, je potoval nedavno po Dalmaciji. V Klisu ga nagovori častitljivi starček, bivši župan Vice Perkovič, ki nosi težko breme 86 let. Vprašal je generala, ali je v sorodstvu z nadporočnikom Sarkotičem, ki je leta 1866 služil na Klisu. General nato: „Da, saj je bil moj oče!“ Nato je starček začel pripovedovati, kako sta s pokojnikom drugovala, kako sta se shajala vsak dan, kako resen in plemenit da je bil pokojnik in za tiste čase pravi narodnjak Hrvat. Generala je radostilo in ganilo to pripovedovanje in je starčka z roko gladil po glavi. Pri odhodu se je stari zopet približal generalu in je prosil s kratkimi premišljenimi in jedrnatimi besedami, da bi se dovolilo dovažanje blaga in hrane iz Bosne v Dalmacijo, na kar je general omenjal velikih težkoč, ki so temu na potu. Prosil je potrpljenja in zagotovil, da bo vse bolje, posebno pa Dalmacijo, katere sinovi so se tako proslavili, čaka srečna bodočnost.

Učni jezik v srbskih šolah. Vojni guverner okupiranega ozemlja Srbije je izdal dekret glede ljudskega šolstva, kjer določa na podlagi naredb vrhovnega armadnega poveljstva: učni jezik je hrvatsko-srbski. Na pouku se rabi izključno latinica. Staroslovenska cirilica se poučuje v zvezi z grško-iztočno vero.

Naši domobranci. Poveljnik spodnještajerskega domobranskega polka na bojišču, podpolkovnik Rudolf Passy, piše povodom svojega odlikovanja z viteškim križcem Leopoldovega reda: „Srčno sem vesel, da morem povdariti, da imam to odlikovanje — ki je itak v najlepšem smislu besede visoko odlikovanje polka — v mnogem oziru pripisati vrlosti in sposobnosti častniškega zbora in pred vsem krasnemu obnašanju, občudovanja vredni vstrajnosti, hrabrosti in požrtvovalnosti moštva. Resna volja, da zmagamo in pristni vojaški duh, ki sta zvarila častnike in moštvo v sklenjeno celoto, sta omogočila, da je naš krasni polk v pravcatem zmagovitem poletu preko mej dednega sovražnika vpletel nov lov v venec slave. Viharno navdušenje v prodiranju, žitava vstrajnost v bramb: taki so šestindvajseti. Da ostane vedno tako: pomoz Bog!“ Podpolkovnik Rudolf Passy si je zaslužil viteški križec Leopoldovega reda v ofenzivi na južnem Tirolskem, kjer so se neustrašeni šestindvajseti odlikovali s celo vrsto sijajnih činov orožja in po svojih najboljših močeh pripomogli do nove slave III. zboru — diki cele avstrijske armade.

Vjeti kadeti in aspiranti. Izkazalo se je, da v vojnem vjetništvu kadetov in aspirantov ne priznavajo za častnike ter da dobivajo svoje prejemke šole, ko se je ruski Rdeči križ informiral o njih šarži na Dunaju. Zato se svetuje svojcem nedavno na Ruskem vjetih kadetov in aspirantov, da si že zdaj oskrbe od dopolnilnih poveljstev polkov uradno potrdilo o šarži ter to potrdilo pošljejo na Dunaj, „Zentralnachweisbureau, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Abteilung B, Fischhof 3“, kakor hitro izvedo, kje so dotični definitivno internirani. Ta urad bo poskrbel za nadaljne sporočilo ruskemu Rdečemu križu.

Umrli je na Dunaju odlični hrvatski rodoljub, vpokojeni podmaršal Gjuro Tomičič v starosti 73 let. Pokojnik, sin stare hrvatske vojaške rođovine, se je udeležil vojne leta 1866 na Češkem. Stopivši 1. 1903

v pokoj, se je naselil v Zagrebu in je bil do 1. 1910 član hrvatskega sabora. Bil je tudi član ogrske magnatske zbornice. Preselil se je pred nekaj leti na Dunaj.

Etbin Kristan. Tržaški list „Lavoratore“ je posnel iz ameriških listov, da je ljubljanski socialni demokrat in pisatelj Etbin Kristan živ in zdrav in da urejuje list slovenskih socialnih demokratov v Ameriki „Proletarec.“ Pred kratkim so ljubljanski listi prinesli vest, da je Kristan v Ameriki umrl.

Izjemna določila za srednješolce-vojake. Deželni šolski svet je izdal na ravnateljstva srednjih šol sledeči odlok: Dijakom srednješolcem, ki so obiskovali v šolskih letih 1914/15 ali 1915/16 kak razred srednje šole in so prejeli pri odhodu v vojake letno spridevalo ali pa tudi ne, je dano na prosto, da smejo, ako so bili odpuščeni iz vojaške službe, obiskovati v šolskem letu 1916/17 tisti razred srednje šole, katerega bi obiskovali, ako bi ne bili vpoklicani v vojake in bi njihova učna doba ne bila prekinjena.

Napredek istrskega slovenskega denarnega zavoda. V roke smo dobili letno poročilo in računski zaključek »Kreditnega in eskomptnega društva v Puti« za upravno leto 1915. Iz poročila je razviden krasen napredek tega mladega denarnega zavoda naših istrskih bratov. Zadruga, ki je član Zadrugne zveze v Ljubljani, ima namen, da podpira pred vsem istrsko slovensko trgovstvo in druge sloje, ki iščejo posojil. Denarni promet v V. upravnem letu je znašal 1.448.257 K 24 v, kar je vsekako z ozirom na obstoječe razmere velik napredek. Glavni deleži znašajo 20.998 K, poslovni 136.838 K 55 v, posojila 362.271 K 77 v, hranilne vloge 191.861 K 06 v, dopolnilni zaklad 31.381 K 44 v, tekoči račun s člani 85.273 K 57 v, tekoči račun z zvezo pa 34.263 K. Število članov je bilo dne 1. januarja 1916 362, ki so vplačali 1145 deležev. Čisti dobiček znaša 7769 K 25 v. V ravnateljstvu in nadzorstvu denarnega zavoda so sami ugledni slovenski trgovci, posestniki in uradniki.

Ponesrečil na patrolji. Piše se nam: Pred kratkim smo prejeli iz daljnih Tirolov pretresujočo vest da se je tam izgubil naš ljubi tovariš Janez Žunkovič, mladenič iz Prepolja na Dr. polju, ki je služil pri domačem 47. pešpolku. Njegov tovariš s fronte naznanja, da je Žunkovič dne 24. julija bil odšel na patroljo in prišel tam v izgubo. Njegov tovariš, ki so bili z njim, različno pripovedujejo. Eni pravijo, da je padel ranjen v prepad, drugi da se mu je spodrsnilo in je padel, tretji, da je ranjen ali vjet. Po poročilih prvih je posneti, da ga od naše strani ni mogoče rešiti, pač pa, da ga lahko Italijani, če je sploh ostal pri življenju. Z njim ni izgubila samo avstrijska armada vrlega vojaka, ampak tudi mi mladeniči Marijine družbe dobrega družabnika. Bil je vnet za vsako dobro stvar.

Mož bodočnosti bo inženir. V francoskem listu „Je Sais Tout“ piše profesor Houllievigue: Z bodočnostjo po vojski se je zdaj pečala cela Francija, ki je prelila v tej vojski svojo najboljšo kri; razvalinam Arrasa, Reimsa in Verduna se bodo mogoče še pridružila mesta Lille, Saint-Quentin in Charleville. Na teh s krvjo napojenih slavni razvalinah se bo pričelo mirno, delovno življenje. Graditi bodo morali nova mesta in tovarne in orati polja pognojena z mrličmi. Možki, ki bo zopet zidal na razvalinah, bo inženir.

Zasebni vojnopoštni promet s poštami zavoji je po dosežanih pogojih dovoljen s sledečimi vojnopoštami: (etapsko-poštami uradi: št. 8, 9, 11, 16, 20, 32, 34, 37, 39, 48, 51, 55, 64, 65, 73, 76, 79, 88, 95, 98, 106, 125, 133, 138, 140, 146, 148, 165, 168, 176—178, 181, 185—188, 200, 207, 215, 217—224, 226, 236—239, 242, 250, 252) 267, 269, 273, 277, 278, 282, 298, 304, 307, 316, 323, 324, 335, 338, 345, 400, 510—514, 517, 600—605, 607, 608, 611—613, 615, 630 in s sledečimi c. in kr. etapskimi poštami uradi: Arangjelovac, Belgrad, Čačak, Cetinje, Djakova, Gornji Milanovac, Jagodina, Kolašin, Kragujevac, Kraljevo, Kruševac, Lačkovac, Mitrovica na Kosovu, Nikšić, Njeguš, Novipazar, Obrenovac, Palanka (Peja) (Ipek), Plevlje, Podgorica, Požega, Prijepolje, Šabac, Sjenica, Smederevo, Stari Bar, Užice v Srbiji, Valjevo in Vrnjački Banovci.

„Božja pot na Svete Gore.“ Na razna vprašanja o tej lepi in priljubljeni molitveni knjižici odgovarjamo, da se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru po 80 vinarjev 1 komad. Ker bo tudi letos, kakor vsako leto, običajno romanje s Slovenskega Štajerskega na Sv. Gore, zlasti dne 6., 7. in 8. septembra in v naslednji osmini, bodo romarji imeli priliko si ta molitvenik, ki poleg zgodovine Sv. Gore vsebuje prav lepe molitve, kupiti na Sv. Gorah. Cena mu je 80 vin.

Gospodarske novice.

Nova cesarska naredba zoper draženje. Izšla je cesarska naredba, ki vsebuje nova poostrena kazenska določila glede draženja neobhodno potrebnih živil, kakor tudi drugih predmetov kot obuvale, obleke, mila, sveč, podplatov itd. Naredba določa uravnavo enotnih cen teh predmetov za vse avstrijske dežele ter daje oblastim pravico, da smejo tozadevne zaloge zapleniti in tudi proizvajalce prisiliti, da se nadalje proizvajajo te predmete, tako n. pr. se lahko kmeta prisili, da ne sme zaklati vseh svojih kokoši, ampak, da jih nekaj ohrani, da mu nesejo jajca, itd. Podrobna tozadevna določila bo izšla deželna politična oblast.

Cena za prašiče. Iz mnogih krajev slišimo sedaj pritožbe, da mesarji za prašiče nočejo plačevati od vlade določenih najvišjih cen, ker upajo, da bodo kmetje morali zaradi slabega pridelka pese in krompirja precej nižje prodajati. Seveda ne moremo za gotovo trditi, da so pritožbe povsod upravičene. Vsak pameten gospodar bo pa dobro pomislil, predno bo verjel mesarjem besedam, da bo cena v kratkem že padla. Za enkrat je to čisto nemogoče. Seveda ne more noben kmet za slabe in nerejene živali zahtevati najvišjih cen. Če je pa žival res lepa, se mora tudi pošteno plačati. Če domači mesarji prašičev ne marajo, naj se isti ponudijo vojaški upravi; seveda le več gospodarjev skupaj v celih vagonih, kar se bo najlažje zgodilo po „deželni mestu za prodajo klavne živine.“ Če jih tudi tam ne marajo porabiti, bo vlada gotovo preskrbela izvozno dovoljenje. Naša dežela ne more sama porabiti vseh prašičev, ki jih naši kmetje redijo. Treba bo naprej misliti.

Kava. Državni zakonik zaukazuje, da mora vsakdo, kdor ima vsaj 600 kg surove kave, svojo zalogo do 31. avg. naznaniti centrali za kavo.

Izkaznice za mast v Sarajevu. Z dne 16. avg. so vpeljali v Sarajevu izkaznice za mast.

Ne zavživaj vodenega in nezrelega krompirja. Krompir, ki ima zelen olup, ali ki je voden, je zdravju zelo škodljiv, ker vsebuje strup (solanin). Ta strup povzroča težke želodčne bolezni.

Sadje omij pred zavživanjem. Dogajajo se slučajji, da so osebe takoj zbolele, ko so zavžile sadje, ki ni bilo v vodi osnaženo. Deželna zdravstvena oblast svari ljudstvo, da naj sadje, predno je zavžije, v vodi dobro osnaži ali vsaj dobro s cunjno obriše. Zlasti je treba takozvane muhe na jabolkah in hruškah z nožem odstraniti, predno se jabolko ali hruška sveže zavžije, kajti v tem delu jabolka in hruške se nahajajo glivice, ki povzročajo, če pridejo v človeško truplo, hudo motenje zdravja.

Razne novice.

Razpeloženje v angleških strelskih jarkih. — Angleški listi prinašajo sledečo resnično dogodbo: Minole zime je neki častnik nadzoroval v nekem taborišču neki bataljon Avstralcev, ki naj bi branil Sueški prekop proti Turkom. Srdito je konstatiral, da eden njegovih vojakov mesto predpisanega klobuka iz kakija nosi navadno kapo. Z junaškim glasom je odredil: „Ko vas bom jutri zopet pregledoval, da ne vidim več te kape. Storite, kar hočete in morete, jutri morate imeti klobuk. Ko so se naslednjega jutra vojaki postavili v vrsto, so opazili pred šotorom gologlavega majorja, ki je kričal na ves glas: „Kje pa je tisti prokleti osel, ki mi je ponoči ukradel moj — klobuk?!“

Največji križ na svetu stoji nad pokopališčem v srednji Galiciji padlih junakov pri Przemyslu na levem bregu Sana. 12 m visoki železno-granitni križ stoji na 8 m visokem podzidku. Kot znamenje žalosti in odrešenja obkrožuje celo svojo okolico. Celokupna višina znaša 26 m ter je to največji križ na svetu in eden najmogočnejših gradbenih spomenikov v naši monarhiji. Vrh križa je napis: „Mrtvi za domovino.“ V opornem zidu je marmorna plošča s posvetilom. Na tem pokopališču počiva 16.000 ogrskih in avstrijskih vojakov.

Srečna rešitev. V „Novinah“ čitamo: „Čurič Jožef od Lipe, domobr. 31. črn. dpp. naznanja, da se je pelao od Antivara proti Medovi na morji. V črni noči samo vdari nekaj v ladjo. Bio je sovražni podmorski čun. Strelo je torpedo v našega. Ladja se je pogražala. Ljudje v čune i v vodo poskačejo. On je tisti med zburkané valove prišo. Pomoči od nikod. Zgledne se zdaj v toj nevarnosti plavajoč sem in ta v zburkanih osolenih valovih polviru proti nebi i zakriči: Jezus, Marija, sv. Križ i kirstni patron sv. Jožef, rešite me! Mati Marija, skrij me pod materni plašč, reši me uboga grešnika v toj nevarnosti. Pa je njegova ponižna prošnja poslušljena. Bližajo se k njemu v čuni mornarje, šteri njemu veslo podržijo, ga z tem z nemirnih valov v čun zdignejo, odtod pa na suho. Vse je zgubo, samo obleko i Srca Jezušova knjigo se rešo. Ali kaj za zgubiček ovi, da je življenje rešeno. Hvala za to svetoj Družini!“

Svojega očeta ubil je Pavel Vukovič iz Popovca na Hrvaškem. Oče je bil nenavadno prepirljive naravi, a tudi sin je bil nagel. Nekega dne sta se

zopet sprla in prišlo je do groznega čina. Sodišče v Osijeku je prisodilo Pavlu Vukoviču pet let težkega zapora.

Kaznovan polk. Ravno 104 let je tega, kar je 12. angleški lancel-polk na Španskem zavzel neki samostan in vplnil samostansko klet. Izvedši za tarop, je maršal Wellington pohitel na lice mesta in je obsodil polk, da mora delati pokoro toliko let, kolikor je bilo v samostanski kleti izpitih steklenic vina. In menihi so dognali da jim je polk izpil 104 steklenice in zato je moral polk 104 let vsak večer nastopiti v paradni obleki, poslušati angleško, špansko in rusko himno in prezentirati. Minoli teden je poteklo od plenitve kleti španskega samostana 104 leta in je polk tisti dan zadnjikrat opravil naloženo mu pokoro.

Dopisi.

Maribor. C. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Ivanu Dreflak ter vsemu učitelstvu političnega okraja mariborskega se je izrekla za odlične zasluge v vojni oskrbi cesarska zahvala.

Maribor. Tukajšnja učiteljica ročnih del Antonija Strohber je bila odlikovana s častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

Št. Ilj v Slov. gor. Iz ruskega vjetništva se je oglasil Matija Kren, kmet na Stari gori, brat vojne kurata č. g. Fr. Kren. Celih 15 mesecev ni dal nobenega glasu od sebe. Piše, da je zdrav. Veselje, da se je oglasil, je pri sorodnikih in znancih zelo veliko.

Št. Ilj v Slov. gor. Slavnost »Kmet. bralnega društva« je 20. t. m. dobro uspela. Veliko ljudstva se je zbralo ter navdušeno pelo »živi cesar, domovina, večna bode Avstrija!« Hvala slavnostnemu govorniku č. g. domačemu kaplanu Vidu Pavlič, hvala igralcem, ki so izborno rešili svoje uloge, pevcem za lepo petje kakor tudi vsem, ki so prispevali k tej prireditvi. Veselo je bilo, da so nas v obilnem številu posetili Jareninčani! Hvala Vam! Kakor smo se navdušili za vztrajnost v težkih dneh, tako bomo zavedajoč se svojih dolžnosti, se povečali svojo intenzivnost ter tako podpirali naše drage rojake. Za dežjem solnce mora priti in dnevi stiske in preskušnje so nam le poroki sončne zmagarstarcavne Avstrije.

Radgona. Na predvečer cesarjevega rojstnega dne se je vršila po mestnih ulicah slovesna bakljada. Vse hiše so bile razsvetljene in okrašene z zastavami. Cesarjev rojstni dan sam se je slovesno obhajal. Pijonirji so naredili lep oltar na Glavnem trgu. Sv. mašo je daroval o. Janez Pavec, katere so se udeležili kakor običajno zastopniki uradov in vojaštva, kakor tudi veliko število nevojaškega prebivalstva.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dekliška Marijina družba priredi dne 27. avgusta v šoli zanimivo igro »Marjeta, ali: Duhovi luči in teme.« Vsi domačini in sosedje so prijazno vabljeni. Ker dobi čisti dobiček avstrijski Rdeči križ, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Leskovec. Letos se obhaja god sv. Avgušтина tako-le: Dne 2. septembra, v soboto, ob 9. uri predpoldne sv. maša; zvečer ob 6. uri hrvatska vridiga, litanije; od 4. do 8. ure zvečer spoved. Dne 3. septembra, v nedeljo, rana služba božja ob 7. uri zjutraj, pozna ob 10. uri dopoldne, ena sv. maša ob 6. uri zjutraj; spoveduje se od 5. do 10. ure dop.

Marenberg. V nedeljo, dne 10. septembra, je sestanek Dekliške Zveze pri Sv. Janezu po dopoldanskem opraviu v društveni sobi. Pridite!

Špitalič. Mihael Zidanšek, posestnik v Škedenju, je vlovil že 3 Ruse, ki so ubežali iz vojnega vjetništva, 2 celo iz Dunaja. S puško v roki jim je zaklical, ko jih je zalotil v neki hiši: »Roke k višku!« Rusi vzdignejo roke v zrak ter se vdajo. Torej doma prizor, kakor na fronti. Za svoje junaštvo je prejel Mih. Zidanšek od armadinega poveljstva nagrado v znesku 20 K.

Ponikva. Dne 18. avgusta je padel med vožnjo med postajama Ponikva in Poličane iz železniškega voza pešec bosansko-hercegovskega pešpolka Halitarc Kačdraga ter se smrtnonevarno poškodoval. — Spravili so ga takoj v garnizijsko bolnišnico v Maribor.

Dobrna. Letošnja slavnost rojstnega dne našega presvetlega cesarja Franca Jožefa je bila izvanredno zato, ker je zdaj pri nas nad 106 častnikov s polrebnim moštvom. Dne 17. t. m. je bila vsa vas Dobrnska seveda s topljiskimi poslopji v zastavah in razsvetljena. Dne 18. pa je bila ob 9. slovesna sv. maša, katere so se vsi častniki in drugi vojaki, ter vsi uradi in šolarska mladina udeležili. Iz Celja je prišel č. g. o. Jeronim asistirat in ker je naš organist pri vojakihi, se nas je gosp. šolski vodja v Šmartnu pri Celju gosp. Ivan Kvac usmilil in je prihitel s svojim izbornim daleč na okrog znanim pevskim zborom povečati domačinsko slavnost. Zbrani verniki, med katerimi so

Ujeto moštvo:

Fischer Janez, Radgona (Rusija);
Glavač Franc Maribor (Rusija);
Hauri Anton, Maribor (Rusija); Hrastnik Ja-
nez, Maribor (Rusija);
Lah Štefan, desetnik, Maribor (Rusija); Lilek
Alojzij, Maribor (Rusija);

Pajnik Ljudovik, Maribor; Pavič Adolf, Maribor; Perca Anton; Piliš Janez, Sv. Jakob; Pokai Stefan; Potočnik Ferdo, Rošpoh; Predikaka Janez, Sv. Lovrenc;

Ranner Kr., poddesetnik, Jelovec; Šauperl Franc, Maribor; Schrimpf Andrej, Maribor; Sederič Janez, Tinje; Semlič Franc, Radgona; Skerbinek Konrad, Maribor; Skorja Jožef; Slana Franc, Ljutomer (Koslov, Rusija); Smolar L., Pohorje; Spindler Franc, Maribor; Spurej Jožef, Maribor; Stremitzer Franc, Radgona; Strnad Avgust; vsi v ruskem vjetništvu.

Pešpolk štev. 27:

Ujeto moštvo:

Adam Franc, Brežice (Rusija); Arnuš Janez, ptujska okolica (Rusija);

Bračko Janez, Sv. Marjeta, Maribor (Mađdalon, Italija); Brus Konrad, Sv. Jakob, Maribor, (Kara-Kalla, Rusija);

Emeršič Jurij, Celje (Rusija); Kolarič Janez, ptujska okolica (Rusija); Koprive Janez, Brežice (Rusija);

Lah Janez, ptujska okolica (Rusija); Pečnik Alojzij, Sv. Krištof (Monreale, Italija); Sel Jožef, Sv. Janž, Ptuj (Saratov, Rusija);

Sest Janez, Slov. Bistrica (Rusija); Štefančič Filip, Velika Pirešica (Rusija); Štrucelj Stefan, ptujska okolica (Rusija);

Vele Jakob, ptujska okolica (Rusija); Zorjan Alojzij, Ptuj (Orenburg, Rusija).

Lovski bataljon štev. 20.

Ujeto moštvo:

Orel Franc, Mozirje (Kara-Kalla, Rusija); Penič Jožef, Brežice (Karačev, Orel, Rusija); Rečnik Janez, Maribor (Lebedjan, Rusija);

Roser Jožef, Mislinje (Skobelev, Rusija); Rozman Jožef, Brežice (Kerensk, Penza, Rusija); Šmirc Avgust, Sv. Rupert, Celje; Sršen Matija, Sevnica; Suhar Alojzij, Trbovlje (Voltera, Italija);

Taučer Matevž, Sv. Peter, Celje (Jekaterino-slav, Rusija); Tevž Anton, Celje;

Uranjek Janez, Celje; Vaupotič Lovro, Ptuj;

Zupanc Ignacij, celjska okolica (Skobelev, Rusija).

Črnovojniški bataljon štev. 157:

Padlo moštvo:

Kobula Karol, Poličane; Kolar Janez, Polze-la; Košutnik Jožef, Tinje;

Paučnik Martin, Marijagradec; Robič Franc, Sp. Boč.

Ujeto moštvo:

Herič Blaž, četovodja, Gornje-Hoče; Pikel Franc, Celje;

Smerdu Pavel; Šturm Albert, Maribor.

Lovski bataljon štev. 30:

Padlo moštvo:

Balon Jožef, Brežice; Bevc Anton, Brežice; Bevc Franc, Brežice;

Žigert Franc, Ljutomer.

Razni:

Ujeto moštvo:

Cemenšek Matija, Ptuj; Bernik Franc, pešec, Selce (Rusija);

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

5. oktobra 1916. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Alojz Senčar,

trgovec s špecerijskim blagom in z deželnimi pridelki v Ptuj

sprejme trgovine izučeno blagajničarko, ki je sposobna tudi za knjigovodstvene in korespondenčne posle.

Pisanim ponudbam naj se priložijo spričevala in fotografija; tudi naj se stavijo zahteve glede plače.

Važno za lastnike volne.

Glasom § 6 naredbe trgovinskega ministrstva z dne 28. maja 1916, drž. z. št. 156 sem bil imenovan kot edini nakupovalec za volno za okraj Maribor in s tem naznanjam cenjenim lastnikom ovčje volne, da se volna prevzema v moji trgovini v Mariboru, Gosposka ulica št. 7.

688

K. Gränitz, krznar.

URE
Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrne in optične več po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Iščite cenik zastoj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 5.50
Prieta srebrna ura	K 7.00
Original omega ura	K 24.00
Kuhinjska ura	K 10.00
Budilka niklasta	K 8.00
Porocni prstani	K 2.00
Srebrne verižice	K 3.00

Voditno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
vpar in stalor
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlato in srebro.

2 dijaka

za nižje gimnazijske razrede sprejme na hrano in stanovanje ugledna slovenska obitelj v Mariboru. Več pove uprava lista.

Instruktorja

za gimnazijca 2. razreda se takoj sprejme. Več upravnistvo lista.

Učenec

Močnega učenca sprejme mizarSKI mojster v Kaiserjevi ulici št. 18. Maribor.

Gospodična večja slov., hrvaškega in nemškega jezika, izprašana učiteljica za meščanske šole, večja trgovske korespondenije in knjigovodstva, išče primerne službe. Dopisi A. P. Lenaugasse 20, Maribor. 505

Deklica, šole prosta, od poštenih staršev, se vzame k enemu otroku. Več se izve pri gospej Krošl, v Koroški ulici št. 31. Maribor, vrata 5. 528

Učenca za trgovino z mešanim blagom, sprejme trgovina M. Oset, Muta. (Hohenmauthen). Nastop takoj, oni z meščansko šolo imajo prednost. Učna doba in pogoji po dogovoru. 529

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzojavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časniške knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vč. župnijske urade, spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slarne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadrage in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta štev. 5

prilporeča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavithov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, škapulirji. — Stambilije za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-

Ugodna prilika!

Ugodna prilika!

Zaradi odhoda k vojakom prodam po nizki ceni večjo zalogo odprtega čaja Souchory, Caylon in Kaiser-Melange.

Anton Močnik,
Celje.

Suhe gobe vinski kamen, med, vosek, kumno in janež, ter sploh vse deželne pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih vreč in sodov.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta šte. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

MLINAR

se sprejme za dober mezdni mlin v lepem kraju Spod. Štajerske, Ponudniki s kapitalom kateri bi se investirali v prenovitev in povečanje, imajo prednost.

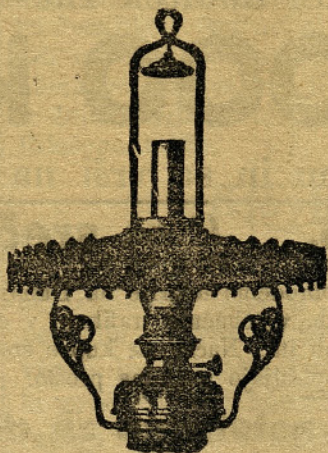
Ponudbe pod **MLINAR POSLOVODJA** na upravo tega lista.

Naznanilo.

Ker se nahaja v mlinu podpisanega preveč žita in vsled pomanjkanja vode, sem prisiljen svojim cenj. odjemalcem naznaniti, da podpisani mlin za mesec avgust 1916 ne bo prevzel za zmletje nobenega žita.

Spielfeld — Strass — mlin.

NADMLINAR,

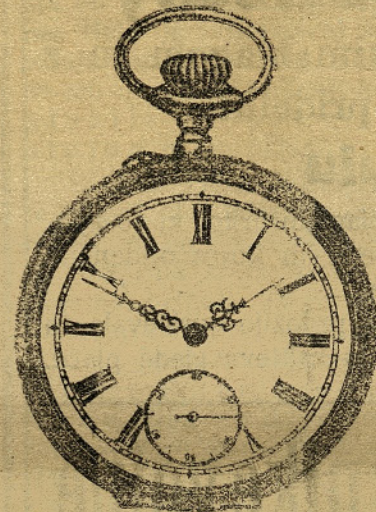

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodo. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od 40 K
Srebr. veriž. ce. damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčilo

Prezidnijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Ogled: Za kratkovidne nova,
zbojčana stekla

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. koledvora.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 3 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Novozidana hiša

z dvema nadstropjema, z velikim vrtom ob vznožju Semeringa se vsled smrti lastnika poceni prodaja. Hiša je pripravna za zasebno rabo kakor tudi za letovišcarje ki so tukaj pozimi in poletu. Ponudbe pod **H. F. D.** na upravo lista. 521

Altarno sliko ali eno cerkev brezplačno

(le za povrnitev režijskih stroškov) poslika umetnik in propagator cerkvene umetnosti. Podrobna pojasnila daje uredništvo »Revue pro umeni crkveni« Praga Vinogradi, Krameriova 10. Češka.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštno hranilno položnico (97.078) na razpolago. Rental davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na vsakomur in vsaki, ki jih proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vključbo sploh po 5 1/2%, na vsakomur in vsaki po potrebo po 5 1/2% in na vsakomur kredit po 6%. Nadalje izposajajo na restavo vrednostnih papirjev. Delovna pri lastnih posojilniških zavodih prevzame posojilnica svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov. Na pa oblikar ne presega 7 kren. Prošnje za vključbo dela posojilnica brezplačno. Zanka lista le kolke.

Uradne ure

so vsako tredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako sotoča od 2. do 3. ure dopoldne in vsako petek od 9. do 12. ure dopoldne. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 5. do 9. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)